

Kézdivásárhely, 1905. január 29

Vasárnap.

XXIV évfolyam. 9 szám.

Felölős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pónzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasáb a petitisorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és orvosai hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések és nyiltterek díja előre fizetendő.

Milliók, jertek vissza!

(H. L.) Amiről most néhány szót akarunk mondani az is egyike azoknak a témáknak, melyek a sajtóban bizonyos periódusokban visszatérnek.

Tessék ezidőtájtban megtekinteni kereskedőink karácsonyi bevásárlásait és bizonyos hazafiúi aggodalommal értékeli, hogy milliók és milliókra megy azaz összeg, melylyel most háziipari készítményekért a külföldnek adózunk.

Sovárgó vágyakkal, esengő szóval fölbukkan nálunk a háziipar megteremtésének kérdése, de sajnos jobbra csak hirlapi cikkelyekben, pedig hirlapi cikkelyekkel, melyek közérdeklődést nem tudnak támasztani, háziipart teremteni nem lehet.

A sikerben, hogy ezizben másként járnánk, lanyha reménnyel fogunk ahhoz, hogy e jelentős kérdésben felrázzuk az apatikus társadalmat.

Hogy a háziipar országtönntartó és országfölvirágoztató tényező, azt Svájc beszédesen igazolja. Hogy nálunk nyers anyag, munkáskéz bővíben van, kitetszik azokból az erőltlen kísérletekből, melyeket eddig a háziipar terén tettünk. Csak meg kell nézni a bártfai játékipart, a torontáli szőteket, az erdélyi faipari készítményeket és rögtön látni fogjuk, hogy itt egy

kifejleszhető iparosnak minden tényezője rendelkezésre áll: ügyes munkáskéz, öltetgazdagság, bizonyos áttetsző nemzeti styl, emellett tömérdek, munkát leső kéz, bővíben mindenféle nyers anyag, csak egy hiányzik, a tőke. Ez a tőke pedig azért hiányzik, mert a vállalkozási kedv teljesen hiányzik, a közérdeklődésnek kellene ösztökélni a vállalkozási kedvet, hogy azok a milliók, melyek most kimennek tőlünk, itthon maradjanak.

Nálunk az a baj, hogy mindent a kormánytól várunk. Bizonyos iránytól kezdést, kétségkívül kell várnunk a kormánytól és ebben nincs is hiányosság. A kereskedelmi kormány nagy számmal tart fönn fadaragászati és kosárkötő tanműhelyeket, ahol évek óta hozzá értő előmunkások képeztek. A baj azonban az, hogy ezek az előmunkások nem a falura mennek ki, ezek és ezek tanítására, hanem kénytelenek letelepedni városokban, beállni a kisipar sőhajtozó alakjai közé. A földmivelésügyi miniszterium is egész seregét rendezi évente a népies, gazdasági, háziipari kurzusoknak. A legutóbbi öt év alatt 1500 községben 20000 gazdasággal foglalkozó egyén tanult meg valamelyes háziipari foglalkozást. Rendkívül érdekes lenne tudni, hogy ez a 20000 ember a közeledő télen a nyert ügyességet fel fogja-e hasz-

nálni és hova fogja fejleszteni a jó példát a foglalkozási ágat?

Hiszen nálunk a nép téli foglalkozásának kérdése nem tiszta közgazdasági ügy, de elsőrendű szociális érdek. Tessék meggondolni, hogy mostantól négy teljes hónapig a földmivelő munkáskéz pihenni kénytelen, hogy ennek a kényszerű pihenésnek milyen kedély depresszíváló hatása van. Emellett a munkátlanság mennyi sok hajlékban szerzője a nyomornak, szűkségnek, indítója a békétlenségnek, akarója a csüggedésnek, okozója a társadalmi harcoknak. Mennyire megváltoznék a helyzet, ha a munka alkalmak szaporítottának, a nép télen is keresne és nem lenne kénytelen a készből élni.

Mindezeket pedig elmondtuk abból az alkalomból, hogy 800 községben mostanában nyílt meg a népies gazdasági háziipari kurzus. Kíváncsok az, hogy mindazok, akik hivatalból és nobile officiumból a nép vezetői, az ügyet megillető érdeklődéssel (mert hiszen ez az ügy a közérdeklődésből fejlődhet csupán) fogják kísérni, hisz ami kezdés most van, az csak indítása egy messzemenő s a jövőre változó akciónak, melynek célja, hogy azok a milliók, melyek ma még háziipari készítményekért külföldre mennek, itthon maradjanak.

TÁRGA.

Kályhavasár.

Irta: Pásztor József.

Bóde Péter hajnalban a dunyha alól hamaron kapkodta magára a gunyát, a foga vacogott, a tördei őss everődtek. Diderégre fordult az asszonyhoz, aki éppen most nyitotta fel a szemét.

— Rettentő hideg van!

Az asszony még jobban összehúzta magát, csak az orra hegye látszott ki a piros kockás puha tömeg alól s úgy mormogta:

Meg kék mán venni azt az izét!

A vaskemencét?

— Az hát. Így reggel is befűtene kend egy kis csutaktovel, aztán a délebed is megfőne rajta, aztán meleg lenne...

— Az ám! mormogta rá bölesen Bóde Péter s egy sort vakaródzott. — Hanem hűn a pénz?

— Nincs kendnek kérdezte az asszony.

— Nekem? — felelt csodálkozva Bóde Péter. Sohse volt!

— Pedig én láttam, hogy vót kendnek pénze.

Bizonyosan elitta kend.

— Te is tartottál dugaszban pénzt! Tán eleftrádkodtál!

Ezután a kölesönös gyanúsítás után a házaspár hallgatott és fázott. Különösen Bóde Péter s a mint

a jegvirágos ablakot bámulta, a honnét kékes világítás szűrődött be a kis házba, elképzelte a vaskemencét, minden jó tulajdonságával. A vasárnap boltra gondolt, a hol sok-sok vaskemence ki van rakva, mindenik olyan, mint egy ember: lába is van, szája is van, ha pedig teletömik és belegyujtnak, úgy elbeszélget, hogy csupa gyönyörűség hallgatni.

Hanem hát pénzér adják. A pénz pedig nem igen volt barátságban Bóde Péterrel: a csizmaszárban ugyan rejtegette vagy két pengőt az asszony elől, de éppen azért rejtegette, mert egy kis szűdohányra szánta. Ezt csak nem adja oda kemencére, de nem is elég arra.

Végre is csak az asszony talált ki valamit:

— Pedig hitelbe nem ad a vasárnap — szölt az urához.

— Biz az nem — erősítette az ember.

— Menjék el kend édes anyámhoz, neki van pénze. kérjék kend köcsön.

Bóde Péter tetszet az eszme. Kölesön kérni! Esetleg többet, mint a kemence ára! Hogy egy kis papamorgóra is jusson. Ez már beszéd! Kemence is papamorgó is, a tetejébe még a dohány ára is benne marad a csizmaszárban. Mégis van az asszonynak esze!

Hanem az öreg asszony csunyan elbánt Bóde Péterrel.

Hogy vaskemence kell nekik! Hát még mi nem kék! Uraskodni akarnak kendtek? — kiabált az öreg asszony.

Bóde hiába erősítette, hogy a bűböst nem tud-

ják fűteni, mert nincs szalmájuk, aztán a kis vaskemencén az ételt is meglehet főzni, a házban is meleg lesz.

— Főzzenek kendtek a pitvarban, mint eddig, ha pedig fáznak, bujjanak össze: mi is úgy tettünk, mikor fiatalok vótunk.

Bóde Péter ballagott haza. A lába alatt csikorogott a hó s a fákról a zuzmora a nyakába hullott.

Másnap reggel még hidegebb lett. Az asszony is nagyon fázott.

Mind a ketten el voltak szontyorodva.

Bóde Péter gondolkodott egy darabig, aztán az asszony felé pislogott s csendesen megszólalt:

Hallod-e? Anyjuk! Nekem vóna két pengőm, odaadnám kemencére.

Az asszony dideregve nyögte ki:

— Nekem is van egy.

S előkerült a két pengő a csizmaszárból, a szűlőt aljáról a harmadik.

— Haromért csak adnak kemencét — motyogta az ember.

Lealkudjuk — felelte rá az asszony.

Mindketten bementek a vasárnap bótba. A pénzt az asszony vette magához s jól bekötözte a zsebkendő sarkába, jól beburkolta magát a nagykendőbe. Az ember is belebújt a bekecsőbe.

A bótban sokan voltak. A segédek nyitott ajtó mellett sűrűgtek, forogtak.

Fiatal pirosképu legény ugrott elibük:

— Jó reggelt bátyám uram!

Bóde Péter megöccsente a fejét és csendesen

A székelymentésről.

A székelymentés műveletéről már sok szó hangzott el; magam is meglehetősen beszéltem róla, a tunsági kongresszuson meg épen előadó voltam egy-egy kérdésről, itt-ott irtam rövidebb-hosszabb cikelyeket; egy szóval: ott voltam, a hol lehetett és igyekeztem fajom érdekében tenni — sőt töltem telhetőleg még áldozni is.

Lesem másokkal együtt a sok munkának az eredményét és mohón olvasom a székely ujságokat főképp helyi érdekeltségemnél fogva a kézdívárhelyeket. Azokból látom, hogy a sok jeles munkatárs között a legtermékenyebb Kádár Ákos, a kinek csaknem mindenik számban van legalább egy-két közlése. Átfutom legtöbb esetben azokat a közléseket is, de sohasem örömmel, hanem mindig a szomorúsággal. Végrehajtási — árverési hirdetések azok ingatlanokra legtöbb esetben csekélyke összegért. *Hát ez a székelymentés? egy-két s pár koronáért bírósági végrehajtást vinni a székely birtokra?*

Erre azonban azt felelheti valaki, hogy nem lehet másképpen eljárni azzal szemben, aki nem fizet. Igaz! csak hogy a baj kezdete ott van, hogy nem lett volna szabad az ilyennek kölcsönadni, hitelezni.

Nem ritka eset, hogy valaki felveszi a kölcsönt, de fizetni nem tud és nem is akar. Hát az ilyennek miért hiteleznek? Hiszen arról van szó? Székelymentésről. Hogy célt lehessen érni, minden lehető meg kell tenni. Ha látom, hogy ez a kölcsönnel nem tud élni, hogy a hitel nem neki való, hát nem adok. Mindenki láthatja, hogy a legnagyobb rész a felvett kölcsönt nem fekteti gazdaságába, iparvállalatába, hanem könnyelműen elkölti. Hát az ilyenek vétek hitelezni, mert ez közreműködés az ő tönkremenésére. Már pedig székelyt akarunk menteni és nem annak tönkretételével pénzintézetet vagy uzsorás vállalatot virágoztatni.

Nem szabad ezzel szemben felhozni, hogy kölcsön megfelelő biztosítékra bárkinek adható, mert hiszen nagyon is tudva van ott mindenkinél vagyoni helyzete — viselkedése; tudva van, hogy a legnagyobb rész könnyelmű adósságsinálásban szenved; ilyen körülmények között rendkívüli eljárásra van szükség. A hazafiság és erkölcs azt diktálja, hogy a könnyelmű apával ne működjem közre fia tönkretételében; hogy ha haszontalan az apa, ne menjenek vele tönkre gyermekei is. Ez lenne a fajszeretettől áthatott okos mentési művelet, nem pedig esetleg még lesni a könnyelmű birtokosokájának könnyű szerrel való megkerítésére.

Több alkalommal hangsúlyoztam, hogy a székelymentés munkájában minden arra hivatott tényezőnek részt kell vennie, abban mindenkinek közre kell működnie. Így van-e ez? A kölcsönadók, a hitelezők részéről nincs így. De a sok árverési hirdetményből következtetve az ügyvéd urak nagyobb részéről sincs. Pedig úgy tetszik, hogy a székelytársaságokban a legelőkelőbb szerepet ők viszik. Tartanak tehát esetlegesen még talán erősebb eszközökkel is vissza a népet a könnyelműségtől és az abból származó tönkrejutástól. Lennének védők nemcsak ügyfeleiknek, hanem általában a népnek. Áldanák azért őket a jelen és utókor. Távol legyen tőlem, hogy ezen nagytekintélyű testületet sértsem még egyes tagjaiban is, de mégis kimondom őszintén, hogy nem ilyen szellemben való működés 109 koronáért bírósági végrehajtást vinni egy törzsköcs székely gazdának öröklött birtokára, a melyen pedig több ezeret tevő jelzálog tartozás évek óta minden háborgatás nélkül teljes biztonságban eseneden nyugszik. Nincs szavam annak a mentésére, aki oly könnyelmű s mondjuk, hogy semmirekellő, hogy engedje magát ily kicsiségért bepereltetni, de úgy vélekedem, hogy talán mégis lehetne fajszeretettől más utját is találni 109 korona tartozáshoz hozzájutni, mint bírósági végrehajtást vinni egy törzsköcs székely gazdának több ezeret érő öröklött birtokára.

Konkrét esetet tartok ugyan szemelőtt,* de nem akarok a tárgyilagosság teréről magántérre szállani, a hol lehet ugyan fájdalma az illetőnek, de a közönséget nem érdekli, az egymagában a közönség elé nem tartozik. De ha több ilyen eset van, akkor biz az már a közt is érinti, szélesebb érdekeltséget kelt és figyelmünket igényli. Itt már tenni kell. Tenni kell pedig úgy, ami alkalmas a baj orvoslására — a veszedelem elhárítására. A leggyökeresebb és legtermészetesebb módszer az ilyennek kölcsönt — hitelt nem adni s azt, aki mégis ad, mint erkölctelen, aki mások vesztőre tesz, megvetéssel sujtani. Egy szóval: tegyük fajunk megmentésére szeretettel tőlünk telhetőleg azt, amit arra szükségesnek látunk; és montsuk a székelyt nemcsak szóval, hanem már valahára tettel is, mert különben munkánk komolysága hitelét veszíti.

Pál István.

* A kézdívárhelyi kir. törvényszék által 12093. szám alatt kiadott árverési hirdetmény.

Választások.

Háromszékvármegye hat választókerületében csütörtökön, Kézdívárhelyen pedig pénteken folyt le óriási izgalom és terrorizálás között a képviselőválasztás. Az eredmény az lett, hogy mind a 7 helyen ellenzéki képviselőket választottak.

Hasábokat lehetne arról az erőszakosságról írni, a melylyel a kormánypárti szavazókat rémitgették, lecsukták, veszélyesen megsebesítették. Nagyborosnyón a szavazásra menőket közáporral fogadták, a mire ezek a megtámadókra rálőttek. Csak az Isten különös gondviselése őrködött fölöttük, hogy halottak nem borították a fehér havat.

Bereczkben lezárták a választókat, Csernatonban minden elhaladó kormánypárti választó fogadtat dorongokkal támadott meg a felbujtogatott nép. Törjén, Karatna Volálban megtámadták s megverték a kormánypárti választókat.

Az eredmény egyébiránt ez:

Bereczkben: dr. Neumann Ármán udvari tanácsos, szabadelvűpartival szemben Garáb János ügyvédet 48-as programmal három szavazattal választották meg.

A kézdi kerületben: dr. Sinkovits Ottó nagybirtokos, szabadelvű 522 szavazatot, Polónyi Géza ügyvéd 803 szavazatot kapott.

Az orbai kerületben elnök, Bodor János ritka tapintattal vezette a választást. Sorshuzás után a függetlenség kezdte a választást. Mikor Kovászna leszavazott, d. e. 10 órakor, dr. Zakariás János 150 s Sándor József 45 szavazatot kapott. Pont dälben Zakariás óriási előnyben volt. D. u. 4 órakor Sándor József szabadelvű jelölt, írásban visszalépett. Ekkor az arány így állott: Sándor Józsefre 177 és dr. Zakariásra 447 votum adatott be.

Ekkor elnök a további szavazást, mely Pataki János szőrcsei szabadelvűpartival szavazatánál megállt, beszüntette. Eddig leszavazott 8 község s még hátra volt 9.

A szavazás a legszebb rendben folyt le. Különös intézkedésre nem volt szükség, eltökélve attól, hogy sok nem szavazó, köztük asszonyok és gyermekek a Sándor J. pártiakat lehurrogták.

Egyéb képpen a nép elég nyugodt volt.

Elnök 5 óra 30 perckor hirdette ki az eredményt. Azután következett a jegyzőkönyvek megszerkesztése.

Este 6 órakor Bodor J. választási elnök átadta a mandátumot a megválasztott képviselőnek s lelkes beszédében jegyezte meg, hogy most a kerület

körülezett a vásáros bótban; nem szolt egy szót sem, hanem oda ment a tűzhelyhez s elkezdett egy drágább fajtát tapogatni.

Hát ilyen kék nekünk, ugy-e? — fordult Bóde az asszonyhoz.

Az asszony is végig tapogatta a tűzhelyt, föl-emelgette a karikát, kinyitotta az ajtaját, megnézte a sütőjét s nagy nehezen kimondta:

— Hát ez jó vóna!

— Hogy adja? — kérdezte Bóde a vásáros segédet.

Az eleven szemű, pirosarcu legény odafordult feléjük, mert közben a többi vevőjével is foglalkozott.

— Ezt bácsikám? Ennek az ára tíz forint.

Bóde az asszonynya nézett, aztán a segédre.

— Nagyon drága — mondta lassan.

— Dehogy drága — felelte a segéd — sütője is van.

— Hát minek az? — kérdezte az asszony. — Minek? Hát ebbe sütik meg kigyelmek a hurkát, kolbászt a tepertős pogácsát.

— Mán, hogy ebbe? — kérdezte Bóde komolyan, egyet nyul a száján, hosszan nézegette a sütőt s csak aztán folytatta:

— De mink nem ölünk malacot, így hát hurkánk se lesz, se kolbásznunk.

— Akkor sütő nélkül adunk egyet — mondta a segéd. — Talán jó lesz egy ilyen kerek kis kemence, a tetején karika van, lehet rajta főzni is.

— Ilyet vettek Buziák is — mondta az asszony.

— Hát azt, hogy adja? — kérdezte Bóde. Négy forint — felelte a segéd.

— Ugyan már! Hisz alig áll a lábán a kis kemence szolt gyorsan az asszony.

A rozsda is megette félig! szolt Bóde.

— Ez a karika meg kivan csorbulva.

— Hozok másik karikát — szolt a segéd, elszaladt s hozott egy jó karikát.

Az asszony sokáig próbálgatta, tologatta, igazgatta a karikákat.

Hátha füstöl? szolt aggodalommal.

Míntha sánta vóna — mondta az ember s néhányszor meglökte a kis pléhekemencét. Miután a segéd körülményesen felvilágosította a házaspárt a kályha állapotáról és épségéről az asszony újra felvette a szót: — Olesóbban adja!

— Máskor is ide gyűvünk — tette hozzá az ember. — Három forint ötven az utolsó ára, alább nem adhatjuk — mondta a segéd s hirtelen másik vevőhöz ment. — Adja ide kettőért! Hallja az ur? Két pengőt adunk érte! — kiabált az ember.

— Sokat ígért kend! — mondta haragosan az asszony. A segéd türelmetlenül ismételte, hogy három ötven az utolsó ára. — Hun van a gazda? — kérdezte Bóde. — Gyerünk a gazdához! Megkövetem azt a kemencét két pengőért — szolt a vásárosnak, aki újra elmondta nekik, hogy három ötven a kemence utolsó ára s földieserte a kályha összes jó tulajdonságát. — Gyerünk másik bótba! — szolt az asszony s nagy sebesen kifelé indultak a bótba.

De az ajtóba visszafordultak, újra nézegették a kemencét, kinyitották az ajtóját s igazgatták a karikát.

— Pedig jó kemence vóna mondta az ember, jó meleget adna.

— Azt hát! Kend mán oda adná érte mind a három pengőt. — Nem én, hanem két és fél pengőt, jó kis kemence s nyomban oda kiáltott a vásárosnak: — Hát halja-e! Két és fél pengőt adok ezér a rossz kemencéért! Adja ide nem bánja meg! De

a vásáros hídagen esóvált a fejét. — Gyerünk! — kiáltott Bóde szigoruan. — Van még több vásáros is! — s kimentek a bótba.

Egy darabig az ajtó előtt ácsorogtak, arra vártak, hogy vissza hívják őket, da miután ez nem történt meg, nagynehezen megállapodtak abban, hogy odaadják a három forintot. Bóde visszament a bótba s a markába vitte a pénzt is. Oda állott a pénztár elé s büszkén letette a három pengőt.

— Hallja az ur! Ne mondja, hogy cigánykodunk: megadjuk a három pengőt. — Három ötven — felelte szigoruan a vásáros. Ez teljesen kihozta a sodrából Bódet. Miután több pénze nem volt, mérgeesen és megvetéssel ott hagyta a vásáros bótot.

Szóltanul ballagtak. Az utcájuk, a kis nádas házak belefulladtak a hideg, fehér ködben. Bódeinek vörösré esiepte az órrát, fülét a hideg.

Amint beléptek a házba Bóde megszólalt:

— Hát kemence nincs, hanem: Aztán a zsebét tapogatta, ravaszul mosolyogva előhuzott valamit a zsebéből s a markában szorongatta.

— Mi van a kend kezében! — kérdezte az asszony.

— Hát izé, he he — nevetett az ember, a szemével hunyorított, — Hát izé . . . elhoztam a vásárustól egy kis karikát.

— Én meg egy nagyot! — szolt az asszony, a kosarába nyult s diadallal huzott elő egy nagy karikát. Az ember nevetett s a két karikát kezdte összeilleszgetni, aztán megszólalt:

— Anyjuk te! Tán lehetne he he . . . tán kemencét is szerezni he he . . . tán lehetne.

nem utasítást ad a képviselőnek, hanem szívére bizza a követői valókat.

Majd a képviselő beszélt, aki megköszönte a pénzülkül való választást s miután a S. J.-re szavazókat jóváváknak és kishitűeknek bélyegezte s az ország jóllétét előmozdítani ígérte, elbucszott választóitól.

Deák Etelka brassói lakos s Nagy Sándorné kovásznai áll. isk. ig. tan. neje a székely nők nevében csokrot nyújtottak át a győztes képviselőnek. Majd Czeglédi Miklós dr. ügyvéd beszélt a kerület nevében a képviselőhöz s ezzel a kovásznai kerületben a választási mozgalmak — ez idő szerint — véget értek.

Külömben a zágoni szabadelvű választókat katonaság kellett, hogy hazakísérje az esti órákban, mert az inzultáció részükre meg volt ígérve.

Az ilyefalvi kerületben báró Szentkereszt Béla szabadelvűvel szemben Brázay Zoltán fővárosi kereskedőt választották meg tizenhét szótöbbséggel.

Az erdővidéki kerületben gróf Bethlen József szabadelvű jelölttel szemben dr. Ferency Géza nagyjait ügyvédet függetlenségi programmal választották meg.

Mindenütt, minden kerületben és községben a fellekesített tömeg uralta a helyzetet s a féktelenkedések nap nap után megújultak. Ilyen körülmények között majdnem bizonyosra lehetett venni, hogy a tisztán csak elvekért küzdő szabadelvű jelölteknek nagy harcot kell megvívniuk a demagógiával szemben. Ilyen hallatlan erőszakoskodásra azonban senki nem volt elkészülve.

Sepsiszentgyörgyön a több mint harminc év óta együtt működő szabadelvűpárt szintén megbukott.

Bekics Gusztáv, ki husz év óta képviseli ezt a kerületet, 53 szavazattal maradt kisebbségben Bone István Bánffy-pártival szemben.

Kézdivásárhelyen pnteken volt a választás, természetesen óriási izgalom között. A választás elnöke Dr. Török András polgármester, helyettese: Kovács János a legpártatlanabbul vezetők a választást. Két jelölt volt: Nagy Gábor miniszteri tanácsos, a szabadelvű-párt, Ráth Endre a függetlenségi-párt részéről. Bizalmi főfiak: Kupán József vezérigazgató és Vajna Károly lapunk szerkesztője a szabadelvű párt, Dr. Balogh Vendel ügyvéd és Török Sámuel földbírtokos a függetlenségi párt részéről. 9 órakor kezdődött a szavazás, sorshuzás után a Ráth-párti választókkal. 11 óra felé leszavazták a főgimnázium tanárai s a román. lelkészek Dr. Ráth Endrére s ezzel a függetlenségi párt jelöltje megelőzte mintegy 15 szóval Nagy Gábort; dőbben már 200-on felül volt a Ráthra beadott szavazatok száma, melyet a kir. törvényszéki tisztviselők szavazata is nagyban emelt s ezzel jóformán el volt döntve a választás eredménye, melyet az ellenzők azon választási fogása is nagyban befolyásolt, hogy dőbben falragaszokon s szóval is azon hamis hírt terjesztette, hogy Tisza miniszterelnök Budapesten Andrassy Gyulával szemben megbukott.

D. u. 2 órákor mivel a szavazók gyéren jelentkeztek, elnök a zárórát fél 4 órára kitűzte. Ekkor aztán még mintegy 70 ellenzéki szavazattal Ráth Endre felvitte 314 szóig; Nagy Gábor 172 szavazatot kapott; ez lett aztán a végleges eredmény, mely szerint újból Ráth Endre lett óriási erőfeszítéssel Kézdivásárhely képviselője. Ezt az eredményt a Kossuth itt járásának s a vármegyei előző napi választások eredményei is természetesen nagyban befolyásolták.

A választás példis rendben folyt le. Karhatalom beavatkozásra szükség nem volt. Egyes inzulatok ugyan fordultak elő, terrorizálás a vélegtekig ment s most mindenki örvend, hogy végre már vége szakadt a folytonos izgalomnak. Legyen is már békesség.

Egyhangulag megválasztottak: Pécsváradon Egri Béla Kossuth-párti; Solmeczabányán Heios Hugó szabadelvűpárti; Vészlőn Gyapai Pál Kossuth-párti; Vajdahunyadon Török Béla szabadelvűpárti; Nagy-Atádon Chernel Gyula Kossuth-párti; Besztercebányán Schmiedt József szabadelvűpárti; Nagy-Kállón Mezőssy Béla Kossuth-párti; Szentgothárdon Széll Kálmán pártokivüli; Galánthán gróf Eszterházi Mihály disszidens; Szilácson dr. Huszágh István szabadelvű; Rozsnyón gróf Andrassy Géza disszidens; Trencsénben Erdélyi Sándor szabadelvű; Nagykőr-

sőn Eötvös Károly Bánffy-párti; Nyitrán Radnay Sándor szabadelvű; Abrudbányán Rosenberg Gyula szabadelvű; Naszódon Csikán János szabadelvű; Beszterczen Kneleer Gottfried szabadelvű; Zalaszentgróthon Eitner Zsigmond Kossuth-párti.

Bárádon Illés Bálint Kossuth-pártit egyhangulag; Kőrmöczbányán Lukács László szabadelvűt egyhangulag; Szegeden a második kerületben Polczner Jenő Kossuth-párti egyhangulag; Tápén Kelemen Béla Kossuth-pártit egyhangulag megválasztották.

Szobrancezon gróf Sztáray Sándor disszidens egyhangulag; Szabadbárhóton, gróf Zichy János pártokivüli egyhangulag; Lippán gróf Zsalerzky Róbert szabadelvű egyhangulag; Moraviczán Stojanovics István szabadelvű egyhangulag; Máramaroszigeten Latour Sándor szabadelvű egyhangulag; Kőhalomban Pildner Ferenc szabadelvű egyhangulag; Felső-Eőrön gróf Erdődy Gyula disszidens egyhangulag; Ruman Buzáth Ferenc néppárti egyhangulag választották meg.

Keeskeménen az ellenzők a pusztán egy szabadelvű kortest agyonlőttek.

Vizakna, Markbrun Gyula szabadelvűpártit nagy többséggel megválasztották.

Várna Haydin Imre szabadelvűpártit egyhangulag választották meg.

Görgös kerületben Vratag Károly Kossuth-pártit szótöbbséggel megválasztották.

Nagyenyed Bethlen Bálint gróf függetlenségi visszalépő, Török Bertalan szabadelvű megválasztott.

Baranya-Szentlőrinc. A megfőlemlített szabadelvű választók nem mertek bemenni a választásra. Jászberényben gróf Apponyi Albertet; Kölesden Benyovszky Rudolf gróf Kossuth-párti programmal; Czegléden Kossuth Ferencet; Gőcezőn gróf Károlyi Sándort; Abonyban Gullner Gyula függetlenségi; Girálton Semsey Boldizsár szabadelvűpártit.

Enyingszén Bakó József függetlenségi; Szinben Hadik János disszidens egyhangulag megválasztották.

Székesfehérvár Zichy Jenő gróf függetlenségi nagy többséggel; Szentagoston Mihályi Peter szabadelvű egyhangulag; a héthársi kerületben Bornemisza Lajos szabadelvűpárti egyhangulag megválasztott.

Megválasztottak: Láng Lajos szabadelvű, Csacán Lónyay Sándor szabadelvűt, Nagybereznán Luby Géza Kossuth-pártit. Fehérgyarmaton Mezőner Béla Kossuth-pártit, Királyhelmeczen Balázs Mihály Kossuth-pártit, Örkörmezőn Nemes Zsiga szabadelvűpártit, Facselen Fernbach Peter Kossuth-pártit; Pakson Szemere Huba függetlenségi; Monoron Krasznai Ferenc függetlenségi; Dunapatajon Barabás Béla függetlenségi pártit.

Budapest, január 26. Délután 4 óráig beérkezett jelentések szerint megválasztott kilencvenöt képviselő, köztük negyvennégy szabadelvű; harmincegy Kossuth-párti; tíz disszidens; két Bánffy-párti; két pártokivüli; hat néppárti.

Alsólendva Nyári Béla néppárti; Szamosújvárt Dániel László Bánffy-párti; Tiszalókon Papp Zoltán Kossuth-párti egyhangulag megválasztottak.

Alsó-dabason Keller István Kossuth-pártit megválasztották.

Budapest, január 26. Este hat órákor Tisza 1065; Andrassy 995; Hieronymi 163; Vázsenyi 728 szavazattal állott.

Pécson Whissies Gyulát nagy többséggel megválasztották.

Temesvárotról Khuer Héderváry grófot szintén nagy többséggel választották meg.

Esztergomban Kméthy Károly pártokivülit megválasztották.

Beregvármegye felvidéki kerületében Barta Ödön függetlenségi egyhangulag választották meg.

Schiffer József függetlenségi parasztgazda egyhangulag megválasztott. A tornai kerületben Hadik János gróf disszidens egyhangulag megválasztott. Székesen Révai Mór szabadelvű; Bethlenben Fehérváry Jenő szabadelvű; Pozsonyban a második kerületben Weiszlider Károly szabadelvű; Szilágysomlyón Ugron Gábor; Szikszón Szalay László Kossuth-párti; Nagysomkúton gróf Teleki Pál disszidens; Toroczkon Boneza Miklós szabadelvű; Bodajkon Batthány Lajos gróf disszidens; Nagykárolyban gróf Károlyi István függetlenségi; Csikszárdon György-

pál Domokos Kossuth-párti; Budapesten a harmadik kerületben Vészi József ötvenhárom szótöbbséggel választották meg.

Eddig megválasztottak: Rosenberg Gyula Abrudbányán; Hainz Selmezbányán; Issekutz Győző Erzsébetvárosban; Avramcsin Németbogsánon; Potyánszky Lugoson; Grünstein Orovczán; Jakabffy Karánsebesen; Stojanovics Amrovczán Lator Máramaroszigeten; Torok Vajdahunyadon; Schmidt Besztercebányán; Pildner Ferenc Kőhalomban; Victorisz Miklós Vágújhelyen; Tudnág Nyitrán; gr. Karácsonyi Zichyfalván; Daniel Gábor dr. Oláhfaluban; Bruckner Nagyszében első kerületben, Lindner Nagyszében a második kerületben; Knallersz Gottfried Beszterczen; Rónay Nagyszentmiklóson; Melezer Segesváron; Osztróluetzky Breznóbányán; Huszagh István Szilácson; Kiss Pál Zolyomban; Oberth Medgyesen; Lukács László Kőrmöczbányán; Beornemisza Hétháron; Gajárszky Géza Nagybitsén; Sándor János Nagyszőlősen; Angyal Rósahegyen; Semsey Girálton; Lónyay Nagybereznán; C.ókán Naszódon; Schuller Szentagoston; Mihályi Aknasuhaton; Erdélyi Sándor Binon; Baross Jusztin Trecsénben; Zsámbokréthy Vágbeszterczen; Láng Lajos Csacán; Haydin Imre Varnán; Neuszidler Pozsonyban; Révai Mór Széken; Boneza Poroszló; Török Bertalan Nagynyeden; Nagy Ferenc Visson; Vészi József Budapesten; Coppony Brasó I.; Hiner Brassó II. ker.; Dókuss Gyulafehérváron; gróf Khuen Temesváron; Tallán Törökkanizsán; Belicska Nagykömlősen; Csávossy Párdánban; Markbreit Vizaknán; Sziklai Szepiben, mindannyian szabadelvűpárti programmal. Összesen 56-on.

Vágvécsen Horváth Dezső néppárti egyhangulag; Gyulafehérvárt Dókus Ernő szabadelvű; Hódmezővásárhelyt Endrey Gyula függetlenségi; Felsővisón Nagy Ferenc szabadelvű; Fogarason Mikszáth Kálmán szabadelvű; Berettyóújfalun Leszkay Gyula függetlenségi megválasztottak.

Hajduszboszón Kovács Gyula Kossuthpárti; Nyiregyházán Meskő László függetlenségi; Egerben Szederkényi Nándor függetlenségi; Nagykömlődon Belicska Béni szabadelvű; Párdányon Csavassy Béla szabadelvű; Rimaszécsen Draskóczy László függetlenségi megválasztották.

Budapest, január 26. Tiszára este hétig 1234; Andrassyra 1132 szavazattal esett.

Hét óráig a hivatalos jelentés szerint megválasztottak ötvenöt ellenzőket és ötvennégy szabadelvűt. Csongrádon Faragó Antal függetlenségi; Titelen M. Loszavojevics Milán szabadelvű; Jakohalmon Okolicsányi László függetlenségi; Gyöngyösön Vissontai Soma függetlenségi; Iglón Günther Antal függetlenségi; Kaposvárott Taly László függetlenségi megválasztottak.

Dombóváron Szluha János függetlenségi; Szegszárdon Boda Vilmos függetlenségi; Pápán Bánffy Dezső; Kiskunfélegyházán Holló Lajos függetlenségi; Surányban Batthányi Tivadar gróf függetlenségi; Debreczenben első kerületben Thaly Kálmán Kossuth-párti, a második kerületben Bakonyi Samu Kossuth-párti, a harmadik kerületben Szabó Kálmán újpárti; Szent-Lőrinczen Jeszenszky Ferenc Kossuth-párti.

A budapesti választások.

Budapesten Falk Miksa 457; Nyiry Sándor 123; Vészi József 54; gróf Tisza István 57; Sándor Pál 599; Morzsányi Károly 1156; Berzeviczy Albert 639 szótöbbséggel megválasztottak.

Piosz Sándor és Ballagi között pótválasztás lesz. Egyformán 1992 szavazattal kaptak. Hieronymi és Vázsonyi Vilmos között a küzdelem a hajnali órákban még mindig tartott.

Budapest, január 27. Bánffy Dezső bárót Pápán 581 szavazattal Hegedüs Loránd 401 szavazatával szemben megválasztották.

Megválasztottak: Falk Miksa Budapesten; gróf Bethlen Balázs Marosludason; Mikszáth Kálmán Fogarason; Szalay Lajos Ujvidéken; Kabdebó György Csákován; Rubinek Gyula Ujradon; Bölönyi József Ugrán; gróf Csekonits Gyula Zombolyán; Buresy Domokos Bünyhyunadon; Terbőcz István Csaktornyan; Buor Mihály Nagymirtomban; Szentiványi Árpád Kúvin; Molecz Dani Pozsonyban; Fajérvári Jenő Bethlenben; gróf Bethlen Sándor Marosújváron; Lázár László Dobrán; Milosovlevics Milán Titelen; Gortl János Hidságh; Montbach Imre Nagykölkő; Szűcs Pál Alvinez; Winer Gyula Na-

gyarigenben; Lukács László Győrön; báró Szentkereszty György Déván; Hódossy Imre Eperjesen; Dragonescu Rihon; Gräzenstein Sopronban; gróf Serényi Béla Davoson; Miklós Ödön Szirmabesenyőn; Neuer Miklós Facinton; Szerb György Zorbenczon; báró Nopcsa Elek Hátszegen; Hlatky Endre Nagyváradon; Radisics Jenő Orszifalván; gróf Csáky Lajos Gölniezbányán; Reisz Aladár Szepesszombaton; Nyegre László Huszton; Eszterházy Kálmán Gyaluban; br. Diniei Tibor Deősen; Rónay Elemér Tekén; Sulyovszky Dezső Nagytapolcsányban; br. Vojnits István Ujverbazon; Bukovits Elemér Regőcezen; gr. Tisza István Budapest; Nyiri Sándor Budapest; Papp Sándor Magyarlapos; Tallián Béla Szegeden az első kerületben; Róvay Simon báró Szucsán; Juszt Ferenc Stubnyán; Fogarasi Zsigmond Halzon; Pereszle Dezső Bonyhadon; Dózsy Géza Czeken; Bay Alajos Nagybányán; Zeyk Karoly Kolozson; Herczeg Ferenc Peeskán, mindnyájan szabadelvű programmal. Összesen 110-en.

Nagybereznán Lónyay Sándor szabadelvűt; Szobraczen Sztáray Sándor disszidenst megválasztották.

Nagytapolcsányban Sulyovszky Dezső szabadelvűpártit; Tabán Nessi Pál függetlenségit; Mareze-liban Zboray Miklós náppártit; Csurgón báró Inkey József disszidenst; Nagyiklodon Montbach Imre szabadelvűt; Peőron Márkos Gyula függetlenségit; Köbölkuton Hadik Sándor disszidens; Szabadkán az első kerületben Vargha Károly függetlenségit; a második kerületben Mukits Simon függetlenségit; Kisszebenben Hódossy Imre szabadelvűt; Aradon Barabás Béla függetlenségit Vörös Lászlóval szemben megválasztották.

NAPI HIREK.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Demény Ferenc udvarhelyi, Szacsavay Imre csik-szeredai bírákat a VII. fiz. osztályba sorozott bírákká nevezte ki.

— **Halálozás.** Rézvéttel közöljük az alábbi gyászjelentést, mely egy derék polgártársunk váratlan halálát jelenti a következőkben. „Alulírottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják a felejthetetlen férj, a jó testvér, szerető nagybátya, sógor és emberbarát nemes többé: kézdívásárhelyi Nagy János folyó hó 25-én este fél 10 órakor rövid, de kinos szenvedés után tudtából következtében élete 57 ik, boldog házasságának 13-ik évében, Kovásznán, megszünt élni. Drága halottunk hült tetemeit folyó hó 28-án itt Kovásznán délelőtt 9 órakor megtartandó egyházi szertartás után Kézdívásárhelyre fogjuk szállítani s ott a családi sírboltba délután 1 órakor az ev. ref. egyház szertartása után örök nyugalomra elhelyezni. Emléke legyen áldott s virrasszon felette a halás kegyelet! Kovászna, 1905. január 26-án. Özv. Nagy Jánosné szül. Bartók Özezzília, mint neje. Bartók Lajos nevelt fia. Bartók László és neje Bogdy Borbála és gyermekei. Az elhunyt testvérei: Nihai Szacsva Jánosné szül. Nagy Anna hátramaradt gyermekei. Nihai Benkő Sándorné szül. Nagy Mária hátramaradt gyermekei. Nagy Róza férj. Szőcs Dávid és gyermekei. Nagy Amália férj. Özv. Bodor Jánosné és gyermekei. Nagy Pál és neje Nagy Mária és gyermekei.” — Kapesolatosan ezzel azon rosszakaratú híreszteléssel szemben, hogy a boldogult választási küzdelem közben kapott elverésnek lett volna áldozata, kijelentjük, hogy ez a híresztelés valótlan dolog; — az igazság az, hogy a boldogult rohamos tüdőgyulladásban halt meg. — Biko poraival.

— **A választás halottja.** A csütörtöki választásra jöttek a kurtapataki kormánypárti választók. Polyán között természetesen közpörrel fogadták s kurtapataki Benkő Pált egy kővel úgy megdobták, hogy az másnap (pénteken) sebébe belehalt. A vizsgálat megindult.

— **Halálozás.** Egy derék tanügyi munkás kora halálát jelenti a következő gyászlap: A Marostordamegyei Általános Tanítótestület mély megdöbbentéssel jelenti, hogy egyik lelkes munkás tagja 3 cycluson át volt alelnöke Bartók László okleveles tanító és tanfelügyelőségi tollnok életének 43 ik évében f.

év január hó 22-én este féltizenegy órakor szívszélhűdésben hirtelen elhunyt. Temetése f. hó 24-én délután 2 órakor lesz, Kossuth Lajos-utca 51. számú lakásáról. Béke poraira! Maros-Vásárhelyt, 1905. évi január 23. A Marostordamegyei Ált. Tanítótestület Elnöksége.

— **Az ország népnevelői a tuberkulózis elleni mozgalomban.** A József főherceg Szanatorium Egyesület tudvalevőleg már a tavasszal hozzákezd az első népszanatoriumnak építéséhez. Az a szomorú tapasztalat, hogy a tuberkulózis főleg a tanítói karban szedi nagyon áldozatait arra bírta az egyesületet, hogy a népnevelés nemzeti munkájában tudóbajjal megáldott néptanítók részére ingyen helyet létesít s szemben ezzel azt kéri a tanítói kartól, hogy a sanatoriumai akcióban a maguk működési helyén legyenek az egyesület buzgó munkatársai. Ugyanis az egyesület most jótékonycélu sorsjátékot rendez alapitójára gyarapítására. Az egyesület hazafias kérelmet intézett a tanítói karhoz és bizton hiszszük, hogy városunk és vármegyénk tanítóssága a magi testületi céljának tekintve a sanatoriumi egyesület szándékát s azon lesz, hogy az egyesület minél több sanatoriumot létesítsen, mert így idővel annyi alapítványa lesz, a hol beteg kartársait elhelyezheti. Az egyesületnek a tanítói kar iránt való áldozatkészsége nem szorul dicséret szavakra és bizonynyal a hála virágát fakasztja.

Tompa Zoltán- féle

üzlet Szentgyörgy napon

tul kiadó.

Értekezhetni lehet Do-

bál Lajos tulajdonossal.

(10. 1-3.)

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bálí, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel, melyek a szallagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok.
Emlékkönyvek.

*Mindennemű szükségeltető községi, köz-igazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * **

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és almoskönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanszerek és naptárok dus választékban.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszteztartósabbakká válnak. Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszőnyeg, dohány-, cigarettá-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsűk, bajuszkefék. Továbbá acél- és nikkell remontoar zsebórák, pisztolyok, revolverek, szemüvegek, hegedűhurok, evikke-rek, olvasók, borotvák

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

gózerőre beren lezett könyvnyomdájá, könyvkötészete, papír-, írószer- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó“-féle gyógytár mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszékényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg ujonnan berendezett asztalos műhelyemben kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítettetek s olcsó árak mellett boesátok szives rendelkezésre.